

“No s’ha parlat de l’exili dels fadrins, obligats a deixar el masos”

Alícia Ventura Geis (Barcelona, 1947), traductora de produccions àudio-visuals, publica a CCG Edicions la seva primera novel·la, *Lluny de la ciutat*, situada al Gironès més empordanès, durant les primeres dècades del segle XX.

—**Marqueu de seguida el contrast entre la vida a Barcelona durant l’esclat industrial de principi del XX i la vida al camp, encallada en formes ancestrals, com si la vida al camp transcorregués al marge dels grans esdeveniments, al marge de la història.**

—Exactament. Volia aquest contrast. Cap al final, durant la dictadura de Primo de Rivera, llavors la gent se n’adona, però al principi, no. El 1913, poc després de la Setmana Tràgica, els pobles, com sabem, eren com l’edat mitjana. Intento reflectir això.

—**Encara hi ha masovers que tenen por de canviar d’amo, ni que els escanyin.**

—Sí. És el caràcter molt concret d’una persona que té por. Algunes altres famílies ja havien canviat, aquells anys. Però encara n’hi havia que vivien com als segles XII i XIV. Gent conservadora, gent que vivia amb molta por.

—**Curiosament, la jove de la família és la que proposa canviar d’amo.**

—Té arrels alemanyes, és influïda pel seu pare i actua a l’inrevés del seu home.

—**Heu triat aquests anys per constatar que el passat conviu amb el futur?**

—Sí. Al final ja es pot veure com tots els fadrins se’n van a la ciutat, a treballar a les fàbriques. Els fadrins s’havien quedat sempre, en general, al mas, on tenien assegurat el plat a taula, tot i que, naturalment, hi havia masos on s’ho passaven molt malament i deixaven que se’ls assequés el pa perquè la mainada no en mengés tant. També cal dir que tot i la precarietat del camp, fins a principi del XX era pitjor la de les fàbriques. A més, al camp la gent s’ajudava, i a ciutat, no. A pagès, els nens eren feliços perquè vivien en un hàbitat molt natural i tenien de tot, no els calia res més. Però quan, ja de joves, se n’han d’anar, és com un exili, cosa de què no s’ha parlat gaire. Crec que els afectava psicològicament. És cert que anaven a aprendre un ofici, però no entenien com els

TINA BAGUÉ

Alicia Ventura Geis publica a CCG Edicions la novel·la *Lluny de la ciutat*.

pares, que tant els estimaven, els treien de casa. De totes maneres, el canvi més gros va arribar més tard, els 60.

—**També heu volgut recordar el drama de la filla de família burgesa que no li deixen triar marit.**

—Hi ha diverses històries paral·leles, a la novel·la. El cas és verídic. Hi ha de tot, coses reals i coses inventades. Però les inventades he intentat que fossin versemblants, que reflectissin el caràcter d’aquella gent.

—**I el marc és realment l’Empordà?**

—Administrativament, Cervià de Ter, que és el que conec, és al Gironès, però per a mi és l’Empordà. Cervià de Ter serà sempre l’Empordà per a mi, diguin què diguin.

—**Per què aquest espai?**

—Perquè una persona que admirava molt hi va néixer. Perquè em sento cent per cent empordanesa. I també cent per cent barcelonina. La novel·la vol ser mig camp, mig

ciutat. Quan vaig a les ruïnes d’Empúries sóc molt feliç. Ja sé que sóc molt idealista, però encara la sento, aquella civilització.

—**Per què apareixen en cursiva, deixant a banda els castellanismes, mots i expressions com estudi, dins “anar a estudi”, “la puta d’oros” o massa, dins “massa d’hora”?**

—El corrector de Girona m’ho ha fet així. M’han dit que són maneres de dir d’allà.

—**El 1914, el senyor del poble comenta que diuen que al front, al comandament d’un regiment hi ha un tal Winston Churchill. Això vol dir que estaven al cas de les persones que més endavant serien famoses?**

—Devien veure-ho en algun lloc, perquè l’legien i es feien amb en Cambó i sí, penso que podien parlar de Churchill. El senyor Cambó tenia molts contactes que no sabem.

—**El 1915, una francesa que es presenta a un mas demanant menjar diu que pertany a la resistència. La resistència no és una cosa de la França ocupada pels nazis?**

—Això m’ho han dit. No ho he comprovat. No sé què dir-vos. Em sap greu perquè ho he comprovat tot moltíssim. Suposo que és l’únic anacronisme del llibre.

Lluís Bonada